

14. Odpoveď ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky Erika Tomáša na interpeláciu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky Veroniky Veslárovej podanú 10. apríla 2025 vo veci odchodu pracovníkov sociálnych služieb v dôsledku stabilizačného príspevku

Erik Tomáš

minister

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

KANCELÁRIA NR SR PODATEĽŇA	
Došlo: 09 -05- 2025	
Číslo zápisu: 10 441	Číslo spisu: ML-PR-0096/2025-120
Listy: 4	Prílohy: Vybavuje:

Bratislava, dňa 5.5. 2025
19230/2025-M_OSS

Vážená pani poslankyňa,

obrátili ste sa na mňa s interpeláciou v súvislosti so stabilizáciou zamestnancov zariadení sociálnych služieb ako aj vo veci riešenia obsahového zamerania akreditovaných vzdelávacích programov.

K prvej otázke mi dovoľte uviesť, že spoločenské postavenie a aj riešenie odmeňovania zamestnancov v sociálnych službách, vrátane opatrovateľov, ktorí sú jedným z hlavných pilierov pri zabezpečení priamej starostlivosti o prijímateľov sociálnych služieb odkázaných na pomoc inej osoby, patrí medzi prioritné oblasti v plánovaných reformách v oblasti financovania sociálnych služieb. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „MPSVR SR“) sa touto otázkou zaoberá a aj sa priebežne usiluje zlepšiť situáciu v sociálnych službách. Je však potrebné uviesť, že ústredný orgán štátnej správy, akým je MPSVR SR, určuje len právny rámec avšak odmeňovanie zamestnancov zariadení sociálnych služieb patrí do výlučnej pôsobnosti poskytovateľa sociálnej služby, ktorý je zamestnávateľom zamestnancov, resp. jeho zriaďovateľa.

MPSVR SR sa na základe § 78a zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) podieľa na spolufinancovaní vybraných druhov sociálnych služieb zriadených obcou alebo neverejných poskytovateľov sociálnych služieb prostredníctvom finančného príspevku na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou a jeho výška sa každoročne určuje Nariadením vlády Slovenskej.

V súčasnosti platným Nariadením vlády SR na rok 2025 sa pre poskytovateľov sociálnych

služieb týchto zariadeniach navýšil objem finančných prostriedkov na príspevok na poskytovanie sociálnej služby spolu o takmer 26 miliónov eur (v porovnaní s rokom 2024). V tomto roku plánuje rezort práce vynaložiť na tento účel spolu viac ako 262 miliónov eur. Veríme, že viac finančných prostriedkov prispeje k udržateľnosti a dostupnosti sociálnych služieb a pomôže tiež k stabilizácii jej zamestnancov, s ktorou súvisí úroveň ich odmeňovania, nakoľko práve tento príspevok je účelovo určený na platy zamestnancov.

Okrem toho MPSVR SR, napriek tomu, že poskytnutie alebo zabezpečenie poskytovania opatrovateľskej služby patrí do originálnej kompetencie obce, a obec by ju mala povinne financovať, od roku 2014 pomocou prostriedkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov EÚ zameriava na podporu jej financovania. Do roku 2023 ministerstvo vyčlenilo prostriedky v celkovej výške takmer 200 mil. eur práve na mzdové náklady pre opatrovateľov/opatrovateľky. Aktuálne sme začiatkom roka 2024 spustili v rámci Programu Slovensko nový národný projekt „Podpora opatrovateľskej služby“ za vyše 100 miliónov eur. Týka sa to tak verejných ako aj neverejných poskytovateľov. Realizácia projektu prináša pre poskytovateľov opatrovateľskej služby, opatrovateľky a opatrovateľov zmenu oproti predchádzajúcej projektovej podpore a to v tom, že ide o vyplávanie príspevku na starostlivosť na základe vykázaných hodín poskytovania opatrovateľskej služby. V rámci nového národného projektu Podpora opatrovateľskej služby je stanovený jednotkový náklad 7,93 eur ako príspevok na jednu hodinu opatrovateľskej služby, ktorú poskytovateľ poskytol klientovi. To znamená, príspevok sa neviaže na konkrétnu osobu opatrovateľky, ale na klienta. Časové obdobie realizácie podpory je od januára 2024 do decembra 2025.

Čo sa týka vplyvu reformy na platy zamestnancov v zariadeniach sociálnych služieb, cieľom reformy je zmeniť systém financovania sociálnych služieb s cieľom zabezpečiť ich dostupnosť pre osoby, ktoré sú na ne odkázané, a to tak fyzickú ako aj finančnú a zároveň o. i. aj zatriktívniť pozíciu opatrovateľa. Účelom takejto zmeny je vytvoriť predpoklady pre systém financovania sociálnych služieb, ktorý bude udržateľný, a finančné prostriedky na ich poskytovanie a zabezpečovanie budú vynakladané efektívne a účelne. Sociálne služby podmienené odkázanosťou tvoria základnú kostru dlhodobej sociálno-zdravotnej starostlivosti na Slovensku. Nový systém je stále postavený na viac zdrojom financovaní, ktoré časti sú však jednoznačnejšie zafinancované, nárokovateľné a adresné. Napr. zavedenie príspevku na pomoc pri odkázanosti (financovaný zo ŠR) bude doručovaný do rúk odkázanej osoby, ktorá bude rozhodovať o jeho použití na zabezpečenie formálnej alebo neformálnej starostlivosti. Na zabezpečenie ošetrovateľskej starostlivosti navrhujeme, aby úhrada zo zdravotného poistenia bola garantovaná na celú ošetrovateľskú starostlivosť. Príspevok územnej samosprávy chceme zjednodušiť a zjednotiť tak, aby bola jeho výška pre prijímateľov ako aj poskytovateľov sociálnej služby predvídateľná. A pochopiteľne dlhodobá starostlivosť počíta s príspevkom od samotného prijímateľa sociálnej služby alebo jeho rodiny. Aby však všetky tieto zdroje boli účelne využité najmä v prospech priamej starostlivosti o klienta, ktorú zabezpečujú primárne opatrovateľky, navrhujeme zaviesť kontrolu celkového hospodárenia poskytovateľov podporených z verejných zdrojov.

Vzhľadom na skutočnosť, že spustenie reformy sa predpokladá v roku 2026, veríme, že navrhované riešenia obsiahnuté v reforme, zastabilizujú odborný personál.

Zároveň MPSVR SR začalo pracovať na Vízií a stratégii rozvoja sociálnych služieb do roku 2040, a ako prvú oblasť, ktorú plánujeme začať riešiť už v tomto roku, je oblasť ľudských zdrojov. Keďže dlhodobá starostlivosť vyžaduje integráciu sociálnej a zdravotnej starostlivosti spolu s Ministerstvom zdravotníctva SR vedieme diskusiu aj o zavedení novej pracovnej pozície, ktorá by mohla byť využiteľná v oboch systémoch, tzv. zdravotnícky opatrovateľ.

K Vašej druhej otázke, týkajúcej sa akreditovania vzdelávacích programov mi dovoľte uviesť, že v súlade so zákonom o sociálnych službách sú uvedené kvalifikačné predpoklady potrebné pre vykonávanie pracovných činností v oblasti sociálnych služieb. Medzi takéto pracovné činnosti patrí aj poskytovanie opatrovateľskej služby kvalifikovanou opatrovateľkou. Kvalifikačné predpoklady pre opatrovateľku /opatrovateľa sú uvedené v § 84 ods. 8 predmetného zákona. Po splnení kvalifikácie by mala byť opatrovateľka/opatrovateľ schopná/schopný postarať sa o akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá je odkázaná na pomoc inej osoby a to bez ohľadu na to, či ide o fyzické alebo iné postihnutie.

Na webovej stránke MPSVR SR je uvedený informatívny rámcový obsah kurzu, resp. vzdelávacieho programu, ktorý slúži ako pomôcka pre fyzické a právnické osoby, ktoré podávajú žiadosť o udelenie akreditácie na vzdelávací program. [informativny-ramcovy-obsah-kurzu.opatrovania.pdf](#).

Zároveň však žiadateľovi o udelenie akreditácie nič nebráni, aby vzdelávací program, ktorý má určený minimálny počet hodín 220 navýšil a okrem okruhov, uvedených v informatívnom rámci, nakoncipoval aj iné vzdelávacie celky, moduly, ktoré sa napríklad venujú starostlivosti o ľudí s mentálnym postihnutím, resp. s poruchou autistického spektra. MPSVR SR pri vypracovávaní obsahového rámca vychádzalo predovšetkým z faktov z praxe a to, že opatrovateľky/opatrovatelia sa starajú predovšetkým o špecifickú skupinu ľudí vo vyššom veku. Seniori odkázaní na pomoc inej osoby tvoria početnú väčšinu pri poskytovaní sociálnych služieb, či už v pobytových zariadeniach sociálnych služieb alebo v rámci poskytovania terénnej opatrovateľskej služby. Na základe potreby vyplývajúcej z praxe, sme obsahový rámec doplnili aj o „detský modul“. Ak budeme evidovať potrebu upraviť alebo rozšíriť vzdelávací program „Kurz opatrovania“ v rozsahu 220 hodín aj o túto časť, sme samozrejme otvorení diskusii.

V zákone o sociálnych službách je vytvorená aj možnosť podať žiadosť o udelenie akreditácie v rámci ďalšieho vzdelávania v súlade s § 84 ods. 24. Práve táto úprava otvára možnosť pre žiadateľov o udelenie akreditácie, aby sa v rámci vzdelávania mohli venovať špecifickej téme. To znamená, že ak sa opatrovateľky/opatrovatelia starajú aj o osoby s poruchou autistického spektra resp. sa starajú o osobu s Parkinsonovou chorobou alebo

Alzheimerovou chorobou či iným druhom demencie, je na poskytovateľovi sociálnej služby, aby v rámci zvyšovania kvality poskytovanej sociálnej služby v súlade s plnením štandardov kvality a v rámci komplexnejšieho pochopenia starostlivosti o takýchto ľudí, zabezpečil svojim zamestnancom vzdelávanie v danej špecifickej téme.

S pozdravom

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'I. An', with a long, sweeping underline that extends downwards and to the right.

Na vedomie:

Predseda NR SR Richard Raši

Vážená pani

Mgr. Veronika Veslárová

poslankyňa

Národná rada Slovenskej republiky

Námestie Alexandra Dubčeka 1

812 80 Bratislava